

Geleceğin Muhasebecilerinin Teknoloji Kabullerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma ¹

A Research on Determining the Technology Acceptance of Future Accountants

Ahmet KAYA *
Nurettin KOCA **
Zeynep HATUNOĞLU ***

ÖZ

Bilgi teknolojisindeki gelişmeler diğer tüm alanlarda olduğu gibi muhasebe ve denetim alanında da; yazılım muhasebesi, bulut muhasebesi, robotik süreç otomasyonu ve yapay zekâ kullanımını artırmaktadır. Bu gelişmelerin bir sonucu olarak işverenlerin yakın gelecekte yeni işe alımlarda bu teknolojileri kullanabilen bireyleri tercih etmeleri beklenmektedir. Gelecekte muhasebe mesleğini yapacak olanların bu teknolojileri kullanmaya istekli ve yatkın olmaları önem arz etmektedir. Bu bağlamdan çalışma, geleceğin muhasebecileri olan üniversite öğrencilerinin muhasebe alanında yapay zekâ kullanımına yönelik eğilimlerini teknoloji hazırlık ve teknoloji kabul modeli aracılığıyla tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla Akdeniz Üniversitesi'nde ön lisans düzeyinde eğitim alan muhasebe bölümü öğrencilerine anket uygulanmıştır. Çalışma sonunda öğrencilerin teknoloji hazırlığını benimseme düzeylerinin, algıladıkları faydayı ve algıladıkları kullanım kolaylığı üzerinde doğrudan bir etkisinin olduğu, aynı zamanda algıladıkları kullanım kolaylığı ve tutumlarının, yapay zekâ teknolojilerini benimseme düzeylerini doğrudan etkilediği tespit edilmiştir. Ayrıca kadın ve erkeklerin yapay zekâ teknolojilerini benimseme düzeylerinin birbirine oldukça yakın olduğu ve cinsiyet değişkeni açısından bir farklılık olmadığı da anlaşılmıştır.

ANAHTAR KELİMELELER

Teknoloji Kabul Modeli, Teknolojiye Hazır Olma, Yapay Zeka

ABSTRACT

As a result of developments in information technology, software accounting, cloud accounting, robotic process automation, and artificial intelligence are increasing in the field of accounting and auditing, as in all other fields. As a result of these developments, employers are expected to prefer individuals who can soon use these technologies in new recruitment. Therefore, those who will do the accounting profession in the future must be willing and prone to use these technologies. In this context, the study aims to determine the tendencies of university students, who are future accountants, towards using artificial intelligence in the accounting field through the technology preparation and technology acceptance model. For this purpose, a questionnaire was applied to the students of the accounting department that received an associate degree education at Akdeniz University. At the end of the study, it was determined that the students' adoption level of technology readiness directly affected their perceived usefulness and perceived ease of use. At the same time, their perceived ease of use and attitudes directly affected their level of adoption of artificial intelligence technologies. Furthermore, the level of adoption of artificial intelligence technologies by women and men is very close to each other, and there is no difference in gender variables.

KEYWORDS

Technology Acceptance Model (TAM), Technology Readiness, Artificial Intelligence

Makale Geliş Tarihi / Submission Date	Makale Kabul Tarihi / Date of Acceptance
06.07.2022	01.08.2022
Atf	Kaya, A., Koca, N. ve Hatunoğlu, Z. (2022). Geleceğin Muhasebecilerinin Teknoloji Kabullerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma. <i>Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi</i> , 25 (25. Yıl Özel Sayısı), 369-381.

¹ Bu çalışma, 40. Muhasebe Eğitim Sempozyumunda Özet Bildiri olarak sunulan çalışmanın genişletilmiş halidir.

* Dr. Öğr. Üyesi, Akdeniz Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü, kayaahmet1987@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0822-4549

** Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Afşin Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Bölümü, kocanurettin417@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3309-9428

*** Prof. Dr., Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Gümrük İşletme Bölümü, zhatunoglu@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9103-2766

GİRİŞ

Bilgi teknolojisindeki gelişmeler diğer alanlarda olduğu gibi muhasebe alanında da önemli bir etkiye sahiptir. İşletmelerin mali verileri, onların performanslarının ve etkinliklerinin kapsamını yansıtan en önemli göstergelerdir (Hashem ve Alqatamin, 2021: 65). Yoğun rekabet ortamında işletmeleri rakiplerinden farklılaştıracak unsurlardan birisi maliyet avantajıdır. Maliyet avantajının elde edilmesi, üretim süreçlerinde makineleşmeyi ve dijitalleşmeyi de beraberinde getirmektedir (Gacar, 2019: 389). Günümüzde, teknolojik araçlar ve yazılımlar, işletme performansını ve rekabet gücünü en üst düzeye çıkarabilecek en önemli unsurlardan biri olarak kabul edilmektedir (Hashem ve Alqatamin, 2021: 65).

Endüstri 4.0 birçok teknolojik yeniliği ve değişimi beraberinde getirmiştir. Bunlar arasında en fazla dikkat çeken gelişme yapay zeka olmuştur (Yardımcıoğlu ve Şıtak, 2020: 342). Devrim niteliğindeki teknolojilerdeki gelişim, süreçlerde temel değişiklikler getirmekte ve tüm endüstrilerin yeniden düzenlenmesini gerektirmektedir (Issa vd., 2016: 1). Son yıllarda teknolojiye gelişmelerle birlikte muhasebe alanında yazılım muhasebesi, bulut muhasebesi, işbirlikçi muhasebe, robotik süreç otomasyonu ve yapay zeka gibi birçok yenilik ileri sürülmüştür (Sharma vd., 2021: 78). Yapay zekanın kullanımı, muhasebe ve denetim alanında yaşanan önemli bir gelişmedir (Damerji ve Salimi, 2021: 107). Yapay zeka, muhasebecilerin mevcut araçları mümkün olan en iyi şekilde kullanmalarına yardımcı olmakta, verileri değerlendirme ve algılamaya yanı sıra zaman ve enerji tasarrufu sağlamaktadır (Saleh vd., 2021: 2). Analitik gözden geçirme prosedürleri, önemlilik değerlendirmeleri, süreklilik kararları ve risk değerlendirmesi gibi muhasebe ve denetim görevleri karmaşık ve önemlidir. Bu görevleri tam ve doğru bir şekilde yerine getirmemenin sonuçları oldukça maliyetli olabilmektedir (Sharma vd., 2021: 78). 2015 yılında gerçekleştirilen “Deep Shift: Technology Tipping Points and Societal Impact” araştırmasına katılan 816 şirket yöneticisinin %75’i, 2025 yılında kurumsal denetimlerin %30’unun yapay zeka tarafından gerçekleştirileceğini ifade etmiştir (Damerji ve Salimi, 2021: 107). Ayrıca, Sage tarafından yapılan anketin sonuçları, muhasebecilerin neredeyse %58’inin, yapay zekanın gelecekte işletmelerinin verimliliğini artıracığı görüşüne kesinlikle katıldıklarını ortaya koymaktadır (Saleh vd., 2021: 2).

Muhasebe uygulamalarında yapay zeka kullanımının artmasıyla, yakın gelecekte işletmeler yeni işe alımlarda bu teknolojiyi kullanabilen bireyleri tercih edeceklerdir. Muhasebe uygulamalarında yapay zeka kullanımı yaygınlaştıkça, öğrenciler muhasebe ve denetim alanlarında kariyer başarıları için gerekli olan teknolojik beceriler konusunda eksik kalabilirler. Bu noktada, üniversitelerin, öğrencileri yapay zekayı benimsemeleri ve ilerde iş hayatında kullanmaları için gerekli bilgilerle donatmaları beklenmektedir (Damerji ve Salimi, 2021: 107-108). 1990’lı yıllarda Kurumsal Kaynak Planlaması (ERP) ilk ortaya çıktığında işletmeler tarafından maliyetlerini azaltmak ve verimliliklerini artırmak amacıyla bütünleşik bir yönetim sistemi olarak kullanılmaya başlanmıştır. Ancak işletmeler her zaman bilgi teknolojilerinden bekledikleri yararları sağlayamayabilirler. Yapılan bir çalışmada kurumsal kaynak planlaması (ERP) uygulamalarında işletmelerin başarısızlık oranlarının %40-%60 arasında değiştiği ifade edilmektedir (Chou ve Chang, 2008:149). Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamalarındaki başarısızlığın nedenleri arasında yöneticilere ve kullanıcılara eksik eğitim verilmesi, yönetici ve kullanıcıların değişimi kabullenmemesi ve direnç göstermesi yer almaktadır (Callejas ve Terzi, 2012:10-12). Bu noktadan hareketle bu çalışmanın amacı Akdeniz Üniversitesi muhasebe bölümünde eğitim gören öğrencilerin teknoloji kullanımına olan isteklilikleri, teknoloji kabulleri ve yapay zeka uygulamalarına ilişkin görüşlerinin ortaya koymaktır. Çalışmada öncelikle kavramsal çerçeve hakkında bilgi verilecek, ardından çalışmanın modeli ve kullanılan yöntem anlatılacak ve son olarak anket sonuçları analiz edilecek ve yorumlanacaktır.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Çalışmanın bu bölümünde araştırmada kullanılan teknoloji hazırlığı, teknoloji kabul modeli, tutum ve muhasebede yapay zekanın benimsenmesi değişkenlerine ait kavramsal çerçeve kısa olarak verilmiştir.

1.1 Teknoloji Hazırlığı

Teknolojiye hazırlık (TR), insanların evde ya da iş yerinde amaçlarına ulaşmak için yeni teknolojileri benimseme ve kullanma eğilimi olarak tanımlanmaktadır. Bir bireyin belirli bir teknoloji hakkındaki algısı, bu yeni teknolojiyi benimsemeye hazır olup olmadığını etkileyen zihindeki olumlu ve olumsuz görüşlerden etkilenir. Olumlu görüşler yeni teknolojinin benimsenmesine pozitif bir etki yaparken, olumsuz düşünceler yeni teknolojinin kullanım eğilimini olumsuz etkileyecektir. Bireylerin teknolojiyi benimseme eğilimleri bu kişilerin teknolojiye iyimser, yenilikçi, rahatsız ve güvensiz yaklaşımlarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. İyimser ve yenilikçi yaklaşım yeni teknolojilerin kabullerine olumlu etki yaparken, rahatsız ve güvensiz yaklaşımlar teknolojiyi kullanma eğilimlerini olumsuz etki yapacaktır. Bu düşünceler ile

Parasuraman (2000) tarafından geliştirilen teknolojiye hazır olma indeksi 4 farklı boyutta sınıflandırılmıştır. Bunlar; iyimserlik, yenilikçilik, rahatsızlık ve güvensizlik boyutlarıdır. İyimserlik ve yenilikçilik boyutları yeni teknolojilerin benimsenmesine olumlu etkileri olan, rahatsızlık ve güvensizlik boyutları ise yeni teknolojileri kullanma eğilimini olumsuz etkileyen boyutlar olarak değerlendirilmektedirler. Teknoloji Hazırlık Endeksi, insanların teknoloji hakkındaki genel inançlarını ölçmek için geliştirilmiştir. (Lin vd., 2007: 643).

1.2. Teknoloji Kabul Modeli

Kullanıcıların yeni teknolojiyi benimsemesini açıklamak ve tahmin etmek hem akademide hem de uygulamada uzun yıllar ilgi gören konulardan biri olmuştur. Pek çok model arasında teknoloji kabul modeli, en çok alıntı yapılan ve ampirik olarak çoğaltılan model olarak kabul görmektedir. Teknoloji kabul modeli, insanların çalışma ortamlarında teknolojiyi benimseme davranışını tahmin etmek için geliştirilmiştir (Lin vd., 2007: 642). Fred Davis tarafından çeyrek asırdan fazla bir süre önce tanıtılan teknoloji kabul modeli, kullanıcıların teknolojiyi kabulünü etkileyen faktörlerin araştırılmasında kullanılan yaygın bir model haline gelmiştir. Psikoloji temelli rasyonel eylem teorisinden ve planlı davranış teorisinden türetilen Teknoloji kabul modeli, kullanıcıların teknolojiye yönelik davranışlarını açıklamada öncü bir rol üstlenmiştir (Marangunic' ve Granic, 2015: 81).

Teknoloji kabul modeline göre insanların bilgi teknolojilerini kabul etmelerini ya da reddetmelerini etkileyen değişkenlerden ikisi: algılanan kullanım kolaylığı ve algılanan faydadır. Bu modele göre kullanıcılar yeni bir teknolojiyi ya da uygulamayı işlerini daha iyi yapmalarına yardımcı olacağına inandıkları oranda kullanma ya da kullanmama eğilimi göstermektedirler. Bu davranış “algılanan fayda” olarak ifade edilmektedir. Diğer yandan potansiyel kullanıcılar yeni teknoloji ya da uygulamanın yararlı olduğuna inansalar dahi kullanımının çok zor olduğunu düşünebilirler. Ancak sağladıkları fayda bu uygulamayı kullanırken harcadıkları çabadan daha önemli görülebilir. Bu da “algılanan kullanım kolaylığı” olarak ifade edilmektedir (Davis, 1989:320). Bu model, bir uygulama ya da yeni teknolojiler hakkında daha önceden bilgisi olmayan kullanıcıların bu yeni teknolojiye ilişkin davranışlarının tahmin edilmesinde kullanılmaktadır (Özer vd., 2010:3280).

1.3. Tutum

Fishbein ve Ajzen (1975) tutumun doğasını: “öğrenilen, önceden hazırlığı yapılan ve bir objeye doğru olumlu veya olumsuz yönde sürekli olan bir eylem” olarak tanımlamıştır. Bu nedenle tutum “bir kişinin bir objeye karşı olumlu veya olumsuz olan değerlendirmesidir” (Fishbein ve Ajzen, 1975). Diğer bir açıdan tutum “bir kişinin bir nesne ya da hedefle ilgili olarak belirli davranışları gerçekleştirmeye yönelik değerlendirmesidir” (Ajzen vd, 2018:7). Teknoloji kabul modelinde belirtildiği gibi tutumun bir bilgi sistemi kullanımında davranışsal niyeti etkileyeceği beklenir (Yılmaz ve Tümtürk; 2015: 365). Çalışmada öğrencilerin yapay zeka teknolojilerinin muhasebe/denetim alanında kullanmalarına ilişkin tutumlarının incelenmesi “Bir davranışa yönelik tutum” kapsamında ele alınmıştır.

1.4 Muhasebede Yapay Zekanın Benimsenmesi

Bilgi teknolojilerinin muhasebe alanında ilk önemli kullanımı olarak ifade edebileceğimiz kurumsal kaynak planlaması sisteminin uygulanmasından bu yana ihtiyaç duyulan veri ve bilgi hacmindeki artış, iş zekası ve bilgi teknolojilerindeki son gelişmeler, insanların ve şirketlerin odağını bu kez de yapay zekaya yönlendirmiştir (Saleh vd., 2021: 2).

İşletmelerin muhasebe ve denetim fonksiyonları bilgi teknolojilerindeki gelişmeler (özellikle yapay zekanın teknolojisinin ortaya çıkması ve iş süreçlerinde uygulanması) ile köklü değişimlere uğramaktadır. Yapay zeka teknolojileri işletmelere insanların çözmekte zorlanacakları ya da çözemedikleri problemleri çözüme konusunda yardımcı olacak ve ayrıca temel muhasebe uygulamaları olan sipariş verme, faturalandırma, maliyet raporlarının hazırlanması, alacak ve borçların takibi gibi işlemleri de geliştirecektir. Özellikle finansal kurumların operasyonel verimlilik ve maliyet tasarrufu sağlamak için yapay zeka yardımıyla gerçekleştirdikleri işlemlerin sayısını artırdıkları gözlenmektedir (Sharma vd., 2021: 79). Yapay zekanın muhasebe ve denetimdeki rolünün hızla arttığına dair çok sayıda örnek bulunmaktadır. Dört büyükler olarak da adlandırılan denetim firmaları (KPMG, PwC, Deloitte ve EY) teknolojik yeniliklere önemli yatırımlarda bulunmaktadırlar. KPMG, yapay zekalı denetim araçlarını geliştirmek amacıyla IBM'in Watson Yapay zekası (Watson AI) ile ortak olmuştur. Aynı zamanda KPMG'nin 'akıllı etkileşimler' adını verdiği sistem Google Cloud'ın yapay zekası ile birleşmiştir. Böylece sanal iletişim temsilcileri ile hızlı hizmet sunma, sorun çözebilen akıllı otomatik önerilerde bulunma, eğilimleri eşzamanlı takip edebilme gibi hizmetler sunabilmektedir. PwC bir analitik platform olan Halo'yu geliştirmiştir. Deloitte yapay zeka için Argus'u, veri

analitiği için Optix'i ve küçük işletmelerin akıllı (smart) denetimleri için de Auvenir'i geliştirmiştir (Damerji ve Salimi, 2021: 110: www.home.kpmg).

KPMG'nin 2021 yılında yedi küresel çapta sağlık, ilaç, endüstriyel üretim, finansal hizmetler, teknoloji, perakende ve kamu sektöründe yapay zeka uygulamalarının tespiti amacıyla alanında lider konumdaki işletmelerin yöneticileri ile yapmış olduğu araştırmada, yapay zekanın şirketlerin %79'unda kısmen, %43'ünde ise tamamen uygulandığı, ankete katılan yöneticilerin %85'inin işletmelerde yapay zeka uygulamaları çalışmalarının artırılması yönünde görüş bildirdiklerini ortaya konmuştur. Araştırmada yapay zeka uygulamalarında yaşanacak olan zorluklardan birinin yöneticiler ve /veya çalışanların yapay zeka uygulamaları ile ilgili yeni beceriler kazanma konusunda yaşayacakları zorluklar olduğu ifade edilmektedir (KPMG:2021).

İnsanoğlu tarih boyunca teknolojik gelişmeleri kolay benimsememiş ve teknolojinin kendi yerini almasından korkmuştur. Endişelerin aksine yapay zeka hiçbir zaman tam olarak muhasebecinin yerini almayacaktır, yalnızca muhasebecinin yaptığı bazı işlemleri otomatikleştirecek ve süreçlerin sürekli denetimine olanak sağlayacaktır. Bunun için muhasebecinin teknik konulardaki yetkinliğini artırmak amacıyla sürekli çalışması, pratik yapması gerekmektedir. Yapay zeka teknolojisinin finansal bilgilerin miktarının ve kalitesinin geliştirilmesi için kullanılması, işletmelerin daha iyi yönetilmesine ve daha doğru kararlar alınmasına katkı sağlayacaktır (Sharma vd., 2021: 79). Geleceğin muhasebecisi olacak olan muhasebe bölümü öğrencileri gelecekte muhasebe/denetim işlerinde daha başarılı ve aranan özelliklere sahip personel olmak için bugünden yapay zeka teknolojilerini benimsemeleri yönünde motive edilmelidirler.

2. LİTERATÜR

Teknoloji hazırlığı, teknoloji kabul modeli, tutum ve yapay zeka konularına yönelik yapılan ulusal ve uluslararası alanda birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Ancak, muhasebe bölümü öğrencilerine yönelik bahsedilen konularda bütünlük olarak ele alınarak yapılan çalışmalara rastlanılmamıştır. Teknoloji hazırlığı, teknoloji kabul modeli ve yapay zeka ile ilgili yapılmış olan bazı çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1. Konuyla İlgili Literatür İncelemesi

<i>Yazarlar/ Çalışma Yılı</i>	<i>Çalışma Sonuçları</i>
<i>Özer vd. (2010)</i>	Bu çalışmada, muhasebecilerin bilgi teknolojisini kullanma eğiliminin nedenlerini Teknoloji Kabul Modeli kullanılarak tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışmada; Algılanan fayda ve algılanan kullanım kolaylığı değişkenlerinin bilgi teknolojisi kullanımına yönelik tutum üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye, algılanan fayda ve kullanma yönelik tutumun davranışa yönelik niyet üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye, davranışa yönelik niyet değişkeninin gerçekleşen davranış değişkeni üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir.
<i>Bağlıbel (2011)</i>	İlkokul öğretmenlerinin teknolojiye hazır olma eğilimlerini bazı değişkenler açısından değerlendirilmek istenen bu çalışmada, ilkökul öğretmenlerinin yeni teknolojileri yüksek düzeyde iyimser, orta düzeyde yenilikçi olmalarının yanında yüksek düzeyde rahatsızlık ve güvensizlik taşıdıkları görülmüştür. Ayrıca çalışmada, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre teknoloji kullanımında daha iyimser ve yenilikçi oldukları tespit edilmiştir.
<i>Turan ve Haşit (2014)</i>	Sınıf öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojisi araçları kullanımlarını teknoloji kabul modeliyle açıklanmaya çalışılan bu araştırmada, bilgi ve iletişim teknolojisi kullanım davranışını açıklamada teknoloji kabul modelinin yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
<i>Aras vd. (2015)</i>	İnsan kaynakları bilgi sistemlerini kullanan bireylerin sisteme yönelik algılarının teknoloji kabul modeli ile incelenen bu çalışmada, İnsan kaynakları bilgi sistemi eğitimi, kurum içi İKBS eğitimi, yazılım bilgisi, donanım bilgisi değişkenlerinin algılanan kullanım kolaylığı ve algılanan fayda üzerinde pozitif yönlü bir etkiye sahip olduğu, algılanan kullanım kolaylığı ve algılanan

	<p> faydanın niyet üzerinde, niyetin ise insan kaynakları bilgi sistemi üzerinde pozitif yönlü bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın bir diğer sonucu ise, tutumun niyet üzerinde etkisinin olmadığıdır.</p>
<p><i>Serçemeli ve Kurnaz (2016)</i></p>	<p>Denetimde bilgi teknoloji ürünlerinin kullanımına yönelik eğilimlerin, teknoloji kabul modeli aracılığıyla tespit etmeyi amaçlayan bu çalışma vergi müfettişlerine uygulanmıştır. Çalışmada, vergi müfettiş ve yardımcılarının bilgi teknolojileri ürünlerini kullanımına yönelik algılanan fayda ve niyet eğilimlerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın bir diğer sonucu ise, denetim sürecinde algılanan kullanım kolaylığının, bilgi teknolojilerine yönelik tutumu ve algılanan faydanın da kullanıma yönelik niyeti pozitif olarak etkilediği, tutumun davranışa yönelik niyeti, algılanan faydanın davranışa yönelik tutumu ve niyetin de davranışın oluşmasını etkilediğidir.</p>
<p><i>Serçemeli (2018)</i></p>	<p>Dijital dönüşüm sürecinde etkilenen muhasebe ve denetim mesleğinin geleceğinde yapay zekanın yeri ve önemini ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmada, muhasebe ve denetim mesleğini yürüten meslek mensuplarının yapay zeka teknolojilerinden etkilenerek bir dönüşüm sürecine girmelerinin kaçınılmaz olduğu ifade edilmiştir.</p>
<p><i>Gacar (2019)</i></p>	<p>Gacar çalışmasında, günümüz teknolojileri arasında hızla yer alan yapay zekanın muhasebe mesleğine olan etkilerini, Türkiye'ye özgü getireceği fırsatlar ve oluşturacağı tehditleri değerlendirmiş ve önerilerde bulunmuştur.</p>
<p><i>Özer vd. (2019)</i></p>	<p>Muhasebe eğitimi veren akademisyenlerin uzaktan eğitim uygulamalarını kabullerini etkileyen faktörlerin teknoloji kabul modeli çerçevesinde değerlendirmek için yapılan bu çalışmada, algılanan kullanışlılık akademisyenlerin uzaktan eğitim uygulamalarını kullanıma yönelik tutum ve davranışsal niyetleri üzerinde pozitif yönlü anlamlı, algılanan kullanım kolaylığının uzaktan eğitim uygulamalarını kullanıma yönelik akademisyenlerin tutumları üzerinde pozitif yönlü anlamlı bir etkisinin olduğunu bu sonucunda, kullanıma yönelik tutumlarının ise niyet üzerinde pozitif yönlü anlamlı bir etkisinin olduğunu tespit etmiştir.</p>
<p><i>Bozkurt ve Çakmak (2020)</i></p>	<p>Bağımsız denetçilerin kullandıkları bilgisayar destekli denetim programlarını kullanma eğilimlerini ve bilgisayar destekli denetim programlarının beklenen faydayı gerçekleştirip gerçekleştirmediğinin ortaya konulması amacıyla yapılan bu çalışmada, denetçilerin performans beklentisinin, elde edeceği potansiyel faydası üzerinde anlamlı pozitif etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın diğer bir sonucu ise, teknoloji kabul modeli kapsamında, program kullanımında algılanan fayda ile kullanıma yönelik niyet ve davranış üzerinde olumlu bir ilişkinin olduğudur.</p>
<p><i>Uçoğlu (2020)</i></p>	<p>Yapay zeka teknolojisinin muhasebe mesleğine ve eğitimine etkilerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, muhasebe eğitiminde iş/veri analitiği, yönetim/bilgi sistemleri, büyük veri, veri madenciliği gibi derslerin olduğunu tespit edilmiş ve yapay zeka gibi yeni teknolojiler ile ilgili olarak muhasebe profesyonellerinin ihtiyaçlarını karşılayarak muhasebe eğitiminin kalitesinin daha da artırılacağı ifade edilmiştir.</p>
<p><i>Saygılı vd. (2022)</i></p>	<p>Araştırma, mali müşavirlerin kullandıkları muhasebe paket programlarını değiştirme niyetleri teknoloji kabul modeli temelinde incelemek amacıyla yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, teknoloji kabul modelinin muhasebe programlarını değiştirme niyetini açıklamada önemli bir model olduğu tespit edilmiştir.</p>

3. YÖNTEM VE UYGULAMA

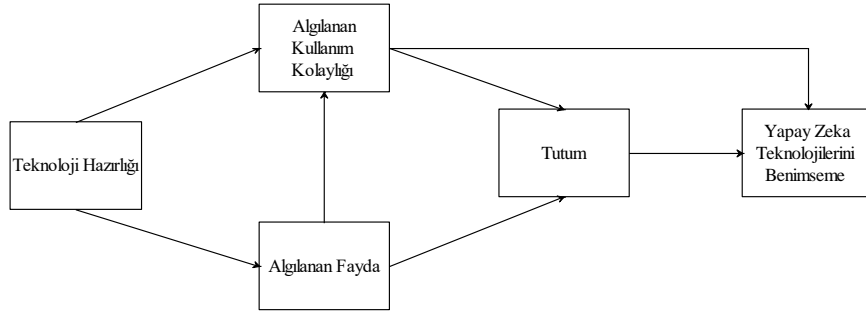
3.1. Araştırmanın Amacı ve Hipotezleri

Bu çalışmada, muhasebe öğrencilerinin muhasebe alanında yapay zekâ kullanımına yönelik eğilimlerinin, teknoloji hazırlık ve Teknoloji Kabul Modeli aracılığıyla ortaya konması amaçlanmaktadır. Araştırmanın hedef kitlesini, Akdeniz Üniversitesinde Korkuteli, Elmalı, Manavgat ve Sosyal Bilimler Meslek yüksekokullarında eğitim alan muhasebe bölümü öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmada nicel araştırma deseni benimsenmiş olup hedef kitleye anket uygulanmıştır. Katılımcıların önceden hazırlanmış anket formuna yönelik katılım dereceleri 5'li ve 7'li likert ölçeği ile elde edilmiştir. Bu kapsamda, Parasuraman & Colby (2015) tarafından geliştirilen teknolojiye hazır olma indeksi, Davis (1989) tarafından geliştirilen teknoloji kabul modeli ölçeği ve Damerji & Salimi (2021) tarafından hazırlanan yapay zeka teknoloji benimsenme ölçeği, Aizen & Fishbein (1980) tarafından geliştirilen tutum ölçeği muhasebe öğrencilerine uygulanmıştır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan model ve kurulan hipotezler aşağıda yer almaktadır.

Şekil 1: Araştırma modeli

Araştırmanın dayandığı hipotezler;

H₁: Öğrencilerin teknolojiye hazır olma eğilimi algılanan kullanım kolaylığını etkiler.

H₂: Öğrencilerin teknolojiye hazır olma eğilimi algılanan faydayı etkiler.

H₃: Algılanan kullanım kolaylığı tutumu etkiler.

H₄: Algılanan fayda tutumu etkiler.

H₅: Algılanan fayda algılanan kullanım kolaylığını etkiler.

H₆: Öğrencilerin kullanım kolaylığı algısı yapay zeka teknolojilerini benimse niyetini etkiler.

H₇: Tutum yapay zeka teknolojilerini benimse niyetini etkiler.

H₈: Öğrencilerin teknolojiyi benimseme eğilimleri cinsiyete göre farklılık gösterir.

H₉: Öğrencilerin yapay zeka teknolojilerini kullanım niyeti cinsiyete göre farklılık gösterir şeklindedir.

3.2. Ana Kütle ve Örneklem

Araştırmanın ana kütesini Akdeniz üniversitesinde Korkuteli, Elmalı, Manavgat, Kumluca ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokullarında Muhasebe ve Vergi uygulamaları programında okuyan toplam 1000 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü hesaplama programları kullanılarak %95 güven düzeyi %5 hata payı ile örnek büyüklüğü 278 olarak hesaplanmıştır. Çalışmada 280 anket uygulanmış olup, 29 anket değerlendiremeye anılmamıştır. Elde edilen verilerin analizi 251 anket üzerinde yapılmıştır.

3.3. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 21 ve AMOS 24 istatistiksel analiz programları aracılığıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizi ile katılımcıların teknolojiyi benimseme eğilimleri, yapay zeka teknolojisinin faydası, kullanım kolaylığı ve benimsenmesine ilişkin algılarını tespit etmek amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, öncelikle tanımlayıcı istatistikler verilmiş olup daha sonra doğrulayıcı faktör analizi, güvenilirlik analizi, korelasyon analizi, normallik testi, T test ve yol analizi yapılmıştır.

3.4. Bulgular ve Değerlendirme

Öncelikle katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistiklere ilişkin bilgiler derlenmiştir. Tablo 2, katılımcıların demografik bilgilerini göstermektedir. Katılımcıların %61'i erkektir. 20-21 yaş aralığındaki katılımcılar toplam katılımcı sayısının yaklaşık olarak %58'ine denk gelmektedir. Öğrencilerin %54,2'si ikinci sınıfta,

%41,8'i ise birinci sınıfta eğitimlerine devam etmektedirler. Öğrencilerin %62,2'sinin geliri 1000-1500 TL arasında iken %14,7'sinin geliri 3001 TL ve üzerindedir.

Tablo 2. Demografik Bilgiler

Cinsiyet	Frekans	%
Kadın	153	61,0
Erkek	98	39,0
Yaş	Frekans	%
18-19	50	19,9
20-21	144	57,4
22-23	46	18,3
24-26	8	3,2
27 ve üstü	3	1,2
Sınıf	Frekans	%
1. Sınıf	105	41,8
2. Sınıf	136	54,2
Uzatmalı	10	4,0
Gelir durumu	Frekans	%
1000-1500	156	62,2
1501-2000	14	5,6
2001-2500	25	10,0
2501-3000	19	7,6
3001 +	37	14,7

Tablo 3'te doğrulayıcı faktör analizi sonuçları yer almaktadır. Buradaki temel amaç, aynı boyutta yer alan ifadelerin katılımcılar tarafından nasıl değerlendirildiğini belirlemektir. Ayrıca, aynı boyutta yer alan ifadelerin ana boyut altında toplanmasına ilişkin bir geçerlilik sağlamaktır. Her bir ifadeye ait faktör yüklerinin 0,50 ve üzerinde olması gerekmektedir (Hair vd., 2014: 116). Doğrulayıcı faktör analizi sürecinde varimax rotasyonu tercih edilmiştir. Tüm ifadelerle ilişkin faktör yüklerinin 0,50'nin üzerinde olduğu görülmektedir. Analiz sonucunda, Rahatsızlık boyutuna ilişkin 1. ifade, Güvensizlik boyutuna ilişkin 4. ifade, Algılanan Fayda boyutuna ilişkin 6. ifade ve son olarak Algılanan Kullanım Kolaylığı boyutuna ilişkin 2. ifade çıkarılmıştır. Sonraki analizlerde bu ifadeler dikkate alınmamıştır.

Tablo 3. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Boyutlar	Faktör Yükleri							
	1	2	3	4	5	6	7	8
İyimserlik 1	0,793							
İyimserlik 2	0,692							
İyimserlik 3	0,752							
İyimserlik 4	0,791							
Yenilikçilik 1		0,763						
Yenilikçilik 2		0,571						
Yenilikçilik 3		0,686						
Yenilikçilik 4		0,657						
Rahatsızlık 2			0,748					
Rahatsızlık 3			0,671					
Rahatsızlık 4			0,828					
Güvensizlik 1				0,754				
Güvensizlik 2				0,833				
Güvensizlik 3				0,845				
Algılanan Fayda 1					0,796			
Algılanan Fayda 2					0,862			
Algılanan Fayda 3					0,815			
Algılanan Fayda 4					0,795			
Algılanan Fayda 5					0,706			
Alg. Kullanım Kol. 1						0,664		
Alg. Kullanım Kol. 3						0,759		
Alg. Kullanım Kol. 4						0,645		

Alg. Kullanım Kol. 5	0,790	
Alg. Kullanım Kol. 6	0,699	
Tutum 1		0,674
Tutum 2		0,760
Tutum 3		0,773
Tutum 4		0,760
Yap. Zeka Tek. Kab. 1		0,768
Yap. Zeka Tek. Kab. 2		0,727

Tablo 4, güvenilirlik analizi sonuçlarını göstermektedir. Her bir boyuta ait Cronbach's Alpha değerinin 0,70 ve üzerinde olması gerekmektedir (Gürler ve Ertugut, 2018: 237). Doğrulayıcı faktör analizi sonrasında çıkarılan ifadelerden sonra ana boyutlar altında yer alan ifadelerin kalan Cronbach's Alpha değerlerinin 0,70'nin üzerinde olduğu görülmektedir. Bu ifadeler ile ileri analizlerin yapılmasında bir sorun olmadığı anlaşılmıştır.

Tablo 4. Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Boyut	Değişken Sayısı	Cronbach's Alpha Değeri
İyimserlik	4	0,814
Yenilikçilik	4	0,724
Rahatsızlık	3	0,705
Güvensizlik	3	0,770
Algılanan Fayda	5	0,933
Algılana Kullanım Kolaylığı	5	0,913
Tutum	4	0,908
Yapay Zeka Teknoloji Kabulü	2	0,906

Tablo 5, beş ana boyut itibarıyla boyutlar arasındaki korelasyonları göstermektedir. Bütün boyutlar arasında pozitif yönlü korelasyonların olduğu görülmektedir. Ayrıca, boyutlar arasındaki korelasyonun fazla yüksek olmaması (0,90 ve üzeri) da oldukça önemlidir.

Tablo 5. Korelasyon Analizi Sonuçları

Boyut	1	2	3	4	5
1- Teknoloji Hazırlığı	-				
2- Algılanan Fayda	,392**	-			
3- Algılana Kullanım Kolaylığı	,458**	,676**	-		
4- Tutum	,391**	,651**	,775**	-	
5- Yapay Zeka Teknoloji Kabulü	,399**	,677**	,738**	,713**	-

Tablo 6, gruplar arası farklılıklara ilişkin analizleri yapmadan önce verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için yapılan normallik testinin sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 6. Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
İyimserlik	,106	251	,000	,948	251	,000
Yenilikçilik	,124	251	,000	,967	251	,000
Rahatsızlık	,133	251	,000	,955	251	,000
Güvensizlik	,138	251	,000	,921	251	,000
Teknoloji Hazırlığı	,066	251	,009	,948	251	,000
Yap. Zeka Tekn. Kabulü	,162	251	,000	,904	251	,000

Sonuçlar hem Kolmogorov-Smirnov ($p < 0,05$) hem de Shapiro-Wilk ($p < 0,05$) yöntemine göre verilerin normal dağılmadığını göstermektedir (Yücenur vd., 2011: 162). Ancak, verilere ilişkin çarpıklık ve basıklık değerleri (-1,96 ile +1,96 arasında) incelendiğinde (Tablo 7) verilerin normal dağıldığı kabul edilmiş (Yücenur vd., 2011: 162) ve uygun parametrik analizler yapılmıştır.

Tablo 7. Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

	İyimserlik	Yenilikçilik	Rahatsızlık	Güvensizlik	Teknoloji Hazırlığı	Yapay Zeka Tekn. Kabulü
Çarpıklık	-,574	-,162	,038	-,801	-,337	-,690
Basıklık	,381	,565	,235	,659	1,252	,533

Teknoloji hazırlığı boyutu ve alt boyutları açısından kadın ve erkek katılımcılar arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için T test analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda (Tablo 8), iyimserlik, yenilikçilik alt boyutlarına ve teknoloji hazırlığı boyutuna ilişkin olarak kadın ve erkek katılımcılar arasında farklılıklar olduğu ($p < 0,05$) belirlenmiştir. Farklılığın tespit edildiği üç boyutta da erkek katılımcıların aritmetik ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Erkek katılımcıların teknoloji hazırlık düzeylerinin nispeten daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Rahatsızlık ve güvensizlik alt boyutlarına ilişkin olarak cinsiyete göre bir farklılığın olmadığı ($p > 0,05$) belirlenmiştir. Dolayısıyla H_8 hipotezi kısmen kabul edilmiştir.

Tablo 8. Erkek ve Kadın Katılımcıların Teknoloji Hazırlık Düzeyleri

Teknoloji Hazırlığı	Kadın (153)		Erkek (98)		t	p
	A.O.	S.S.	A.O.	S.S.		
İyimserlik	3,76	0,81	4,05	0,77	-2,81	0,005
Yenilikçilik	3,23	0,76	3,58	0,74	-3,53	0,000
Rahatsızlık	3,29	0,81	3,48	0,87	-1,83	0,067
Güvensizlik	3,97	0,89	3,88	0,79	0,83	0,405
Teknoloji Hazırlığı	3,56	0,54	3,75	0,56	-2,60	0,010

Yapay zeka teknolojilerini benimseme açısından kadın ve erkek katılımcılar arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için T test analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda (Tablo 9), kadın ve erkeklerin yapay zeka teknolojilerini benimseme düzeylerinin birbirine oldukça yakın olduğu ve cinsiyet değişkeni açısından bir farklılık olmadığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla H_9 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 9. Erkek ve Kadın Katılımcıların Yapay Zeka Teknolojilerini Benimseme Düzeyleri

Yapay Zeka Tekn. Kabulü	Kadın (153)		Erkek (98)		t	Sig.
	A.O.	S.S.	A.O.	S.S.		
Yapay Zeka Tekn. Kabulü	5,41	1,26	5,21	1,36	1,17	0,241

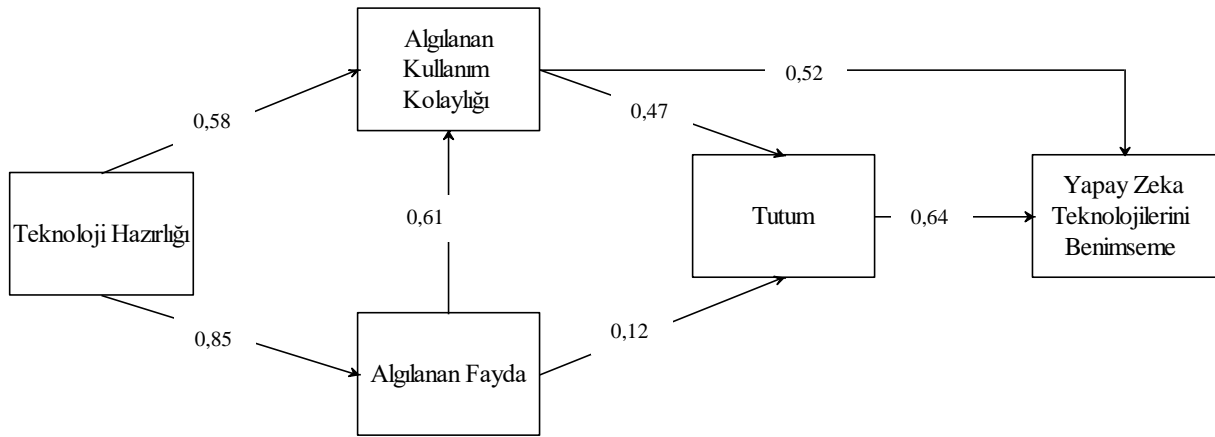
Tablo 10, yol analizinde referans alınacak uyum indekslerini ve mevcut araştırmada yol analizi sonucunda ilgili uyum indekslerine ilişkin elde edilen sonuçları göstermektedir. İndeksler bakımından asgari şartların (en azından kabul edilebilir uyum) sağlandığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu sonuçlar, kurgulanan araştırma modelinin uyum değerlerinin iyi olduğunu ortaya koymakta ve ileri düzey analizler ile hipotezlere ilişkin çıkarımlarda bulunabilmeyi mümkün kılmaktadır.

Tablo 10. Model Uyum İstatistikleri

Uyum İndeksi	Model Sonucu	Açıklama	Referans
CMIN	403,540	-	Hu ve Bentler (1999)
DF	162,000	-	
CMIN/DF	2,491	İyi uyum	
CFI	0,939	Kabul edilebilir uyum	
SRMR	0,060	İyi uyum	
RMSEA	0,077	Kabul edilebilir uyum	
p	0,000	-	

Şekil 2, yol analizi sonuçlarını, boyutlar arasındaki doğrudan ve dolaylı etkileri göstermektedir. Algılanan faydanın, tutum üzerindeki toplam etkisi: $0,12 + (0,61 * 0,47) = 0,41$ 'dir. Algılanan kullanım kolaylığının, yapay zekâ teknolojileri benimseme üzerindeki toplam etkisi: $0,52 + (0,47 * 0,64) = 0,82$ 'dir.

Şekil 2. Yol Analizi Sonuçları

Tablo 11, yol analizi sonucunda bağımlı değişkenlerin, bağımsız değişkenler üzerindeki etkisinin anlamlı olup olmadığını ve kurgulanan araştırma hipotezlerinin sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 11. Hipotez Testi Sonuçları

Hipotez	Yol	Standart Sapma	p	Sonuç
H ₁	TH → AF	,128	,000	Kabul
H ₂	TH → AKK	,126	,000	Kabul
H ₃	AF → AKK	,073	,000	Kabul
H ₄	AKK → TT	,049	,000	Kabul
H ₅	AF → TT	,046	,009	Kabul
H ₆	TT → YZ	,155	,000	Kabul
H ₇	AKK → YZ	,101	,000	Kabul

Sonuçlar, kurgulanan H₁-H₇ arası tüm hipotezlerin kabul edildiğini göstermektedir. Öğrencilerin, teknoloji hazırlığını benimseme düzeyleri onların algıladıkları faydayı ve algıladıkları kullanım kolaylığını doğrudan etkilemektedir. Algıladıkları fayda ve kullanım kolaylığı ise tutumlarını doğrudan etkilemektedir. Ayrıca, algıladıkları kullanım kolaylığı ve tutumları, yapay zeka teknolojilerini benimseme düzeylerini de doğrudan etkilemektedir. Bununla birlikte, dolaylı etkilerden söz etmek de mümkündür. Algılanan faydanın, tutum üzerinde ve algılanan kullanım kolaylığının, yapay zekâ teknolojilerini benimseme üzerinde dolaylı etkileri söz konusudur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzde teknoloji kullanımı günlük yaşantımızda önemli bir yere sahiptir. Hem özel hem de iş hayatımızda gerçekleştirdiğimiz iş ve işlemlerin büyük bir çoğunluğunu bilgi teknolojisi araçlarını kullanarak yerine getirmekteyiz. Son yıllarda bilgi teknolojisindeki gelişmeler sonucunda artan yapay zeka teknolojisi kullanımı işletmelerin iş yapma şekillerinde ve hatta bunun bir sonucu olarak istihdam edecekleri elemanlarda aranan niteliklerde değişime neden olmuştur. Bu çalışmada, gelecekte muhasebe mesleğini icra edecek olan muhasebe bölümü öğrencilerimizin teknoloji kabulleri ve yapay zekaya ilişkin yaklaşımlarının tespiti amaçlanmaktadır. Çalışmada, teknoloji kabul modeli değişkeni ve yapay zeka teknolojilerini benimseme değişkeni ile birlikte teknoloji hazırlık değişkeninin bütünleşik olarak incelenmesi çalışmanın farklılığını ortaya koymaktadır. Elde edilen verilerin analizleri sonucunda, geleceğin muhasebecilerinin yeni teknolojileri benimseme ve kullanma eğilimlerinin yüksek olduğu, bu teknolojileri kullanım açısından kolay ve faydalı buldukları tespit edilmiştir. Teknoloji kullanım hazırlığı yüksek olan bireylerin yapay zeka kullanımını daha kolay benimseyecekleri söylenebilir. Algılanan fayda ve algılanan kullanım kolaylığı yapay zekayı benimsemeye ilişkin tutumu pozitif olarak etkilemektedir. Ayrıca, öğrencilerin algıladıkları kullanım kolaylığı ve tutumları, yapay zeka teknolojilerini benimseme düzeylerini de doğrudan etkilemektedir. Muhasebe programı öğrencilerinin genel olarak yapay zeka uygulamalarına yönelik olumlu bir davranış sergiledikleri söylenebilir. Ayrıca çalışmada, teknoloji hazırlığının cinsiyete göre değiştiği, erkeklerin teknoloji hazırlığının kadınlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. İyimserlik, yenilikçilik alt boyutlarına ve teknoloji hazırlığı boyutuna ilişkin olarak kadın ve erkek katılımcılar arasında farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Bununla

birlikte, yapay zeka teknolojilerini benimseme niyeti yönünden kadınlar ve erkekler arasında herhangi farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırma verileri, sadece Akdeniz Üniversitesi ön lisans muhasebe bölümü öğrencilerine uygulanan anket aracılığıyla elde edilmiştir. Sonraki araştırmalarda, birden fazla üniversitenin ön lisans/lisans programlarında eğitim alan muhasebe öğrencilerine anket uygulaması yapılabilir. Örneklemin genişletilmesi elde edilen sonuçların genellenebilmesini ve geçerliliğini de etkileyecektir. Bununla birlikte, öğrencilerin kullanıma hazır olduğu/olacağı teknolojiyi öğretecek olan öğretim üyelerinin de teknoloji kabul düzeyleri araştırılabilir. Veriler, öğrencilerin belirli bir tarihteki bilgi ve görüşlerini içermektedir. Dolayısıyla ilerleyen zamanlarda aynı öğrencilerin araştırma konusuna ilişkin olarak farklı görüş bildirmeleri mümkündür.

KAYNAKÇA

- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behaviour*. Englewood cliffs, NJ: Prentice-Hal.
- Aras, M., Özdemir, Y., & Bayraktaroglu, S. (2015). İnsan Kaynakları Bilgi Sistemlerine Yönelik Algıların Teknoloji Kabul Modeli ile İncelenmesi/The Investigation of Perceptions for Human Resource Information Systems via Technology Acceptance Model. *Ege Akademik Bakış*, 15(3), 343.
- Bağlıbel, M. (2011). İlköğretim Öğretmenlerinin Teknolojiye Hazır Olma Düzeylerinin İncelenmesi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Gaziantep.
- Bozkurt, O., & Çakmak, N. B. (2020). Teknoloji Kabul Modeli Perspektifinden Bağımsız Denetçilerin Bilgisayar Destekli Denetim Programlarını Kullanıma İlişkin Tutum ve Davranışlarının Potansiyel Fayda Beklentisi Üzerine Etkisi. *Business & Management Studies: An International Journal*, 8(4), 607-646.
- Chou, S.W. & Chang, Y.C. (2008). The Implementation Factors that Influence the ERP Benefits. *Decision Support Systems*, 46(1), 149- 157.
- Callejas, J. F. & Terzi, S. (2012). Review of Enterprise Resource Planning (ERP) Systems In United Nations Organizations. Joint Inspection Unit, United Nations, Geneva , JIU/REP/2012/8
- Damerji, H., & Salimi, A. (2021). Mediating effect of use perceptions on technology readiness and adoption of artificial intelligence in accounting. *Accounting Education*, 30(2), 107-130.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance. *MIS Quarterly*, 13(3), 319–340.
- Gacar, A. (2019). Yapay zekâ ve yapay zekânın muhasebe mesleğine olan etkileri: Türkiye'ye yönelik fırsat ve tehditler. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 8, 389-394.
- Gürler, H. E., & Ertugut, R. (2018). Hizmet Kalitesinin Müşteri Tatmini ve Ağızdan Ağıza İletişim Üzerindeki Etkisi: Havayolu Endüstrisinde Cinsiyet Temelli Bir Araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 229-253.
- Hair Jr, J. F., Black W.C., Babin B.J., & Anderson R. E. (2014). *Multivariate data analysis*, 7. Edition, Pearson New International Edition.
- Hashem, F., & Alqatamin, R. (2021). Role of Artificial Intelligence in Enhancing Efficiency of Accounting Information System and Non-Financial Performance of the Manufacturing Companies. *International Business Research*, 14(12), 1-65.
- Hayes, A. F. (2018). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. Guilford Press.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: a multidisciplinary journal*, 6(1), 1-55.
- Issa, H., Sun, T., & Vasarhelyi, M. A. (2016). Research ideas for artificial intelligence in auditing: The formalization of audit and workforce supplementation. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*, 13(2), 1-20.
- KPMG (2021). *Thriving in an AI World*, April, www.kpmg.com
- Lin, C. H., Shih, H. Y., & Sher, P. J. (2007). Integrating technology readiness into technology acceptance: The TRAM model. *Psychology & Marketing*, 24(7), 641-657.
- Marangunić, N., & Granić, A. (2015). Technology acceptance model: a literature review from 1986 to 2013. *Universal access in the information society*, 14(1), 81-95.
- Özer, G., Özcan, M., & Aktaş, S. (2010). Muhasebecilerin bilgi teknolojisi kullanımının teknoloji kabul modeli (TKM) ile incelenmesi. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 5(19), 3278-3293.
- Özer, G., Günlük, M., & Özcan, M. (2019). Muhasebe akademisyenlerinin Muhasebe Eğitiminde Uzaktan Eğitim Uygulamaları Kullanımına Yönelik Algılarının Teknoloji Kabul Modeli Çerçevesinde İncelenmesi. *Journal of Accounting and Taxation Studies*, 12(1), 65-90.
- Parasuraman, A. (2000). Technology Readiness Index (TRI) a multiple-item scale to measure readiness to embrace new technologies. *Journal of service research*, 2(4), 307-320.
- Parasuraman, A., & Colby, C. (2015). An updated and streamlined technology readiness index: TRI 2.0. *Journal of Service Research*, 18(1), 59–74.
- Saleh, M. M. A., Jawabreh, O. A., Al Om, R., & Shniekat, N. (2021). Artificial Intelligence (AI) and The Impact of Enhancing The Consistency And Interpretation of Financial Statement In The Classified Hotels In Aqaba, Jordan. *Academy of Strategic Management Journal*, 20, 1-18.
- Saygılı, M., Yalçıntekin, T., & Çakırsoy, E. (2022). Muhasebe Programlarına Yönelik Değişirme Niyetinin Teknoloji Kabul Modeli (TKM) Çerçevesinde İncelenmesi: Sakarya İli Örneği. *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 22(66), 129-146.
- Serçemeli, M., & Kurnaz, E. (2016). Denetimde bilgi teknoloji ürünleri kullanımının teknoloji kabul modeli (TKM) ile araştırılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 45(1), 43-52.
- Serçemeli, M. (2018). Muhasebe ve Denetim Mesleklerinin Dijital Dönüşümünde Yapay Zekâ. *Electronic Turkish Studies*, 13(30).
- Sharma, M. P., Suthar, M. D., & Maheria, M. S. (2021). Artificial Intelligence Accounting Technology–Perception and Acceptance. *Impact of Smart Technologies and Artificial Intelligence (AI) Paving Path Towards Interdisciplinary Research in the Fields of Engineering, Arts, Humanities, Commerce, Economics, Social Sciences, Law and Management-Challenges and Opportunities*, 77-92.

- Turan, B., & Haşit, G. (2014). Teknoloji kabul modeli ve sınıf öğretmenleri üzerinde bir uygulama. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 6(1), 109-119.
- Ucoglu, D. (2020). Yapay Zekâ Teknolojisinin Muhasebe Mesleğine ve Eğitimine Etkileri. *PressAcademia Procedia*, 11(1), 16-21.
- Yardımcıoğlu, M., & Şitak, B. (2020). Yapay Zekâ Teknolojisinin Muhasebe Alanına Yansımaları: Literatür İncelemesi. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 342-353.
- Yılmaz, C., & Tümtürk, A. (2015). İnternet Üzerinden Alisveris Niyetini Etkileyen Faktörlerin Genisletilmiş Teknoloji Kabul Modeli Kullanarak İncelenmesi ve Bir Model Önerisi. *Yönetim ve Ekonomi*, 22(2), 355-384.
- Yücenur, G. N., Demirel, N. Ç., Ceylan, C., & Demirel, T. (2011). "Hizmet değerinin müşterilerin davranışsal niyetleri üzerindeki etkisinin yapısal eşitlik modeli ile ölçülmesi", *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 12(1), 156-168.